

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ KARARLARI

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2021/44
KARAR NO : 2021/178
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 48/5. madde ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezası, ceza puanı ve sürücü belgesi geri alma tutanağının iptal edilmesi ile yediemin otoparkı ücretinin ödenmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Nalan KALE
Davalı : İstanbul Valiliği
Vekili : Av. Seçil GÜLEÇ TABANCA

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İstanbul Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, alkollü olarak araç kullandığından bahisle, davacı adına 19/02/2020 tarihli ve MA-52439468 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca 1.228 TL idari para cezası ile 20 ceza puanı verilmiş, aynı birim tarafından sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiş ve araç otoparka çektilirler muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı, idari para cezası, ceza puanı, sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali ile 200 TL yediemin otoparkı ücretinin kendisine ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

3. Davalı vekili, süresi içinde görev itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

4. İstanbul 4. İdare Mahkemesi 17/04/2020 tarihli ve E.2020/505 sayılı kararı ile; 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan yeni düzenlemenin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde yer alan "...bu Kanun hükümlerine uyum değişiklik yapıncaya kadar saklıdır." hükmü çerçevesinde yapılan değişiklik olmadığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesine göre idari para cezası yanında idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olduğu, 2918 ve 5326 sayılı Kanun hükümleri göz önüne alındığında, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu, bu nedenle davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermiştir.

5. Davalı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı 05/01/2021 tarih ve YY-2020/82679 sayı ile, incelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezası, sürücü belgesi geri alma ve ceza puanı uygulaması tutanağının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27.

maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu, uygulanan ceza puanına ilişkin kararın, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasının ön koşullarından birisi olduğu ve bunun dayanağını oluşturduğu dikkate alındığında, 5326 sayılı Kanun'da belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükmün, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gözetilindiğinde, bundan böyle sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle açılan davaların adli yargı yerinde görüleceği açık olduğundan, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasının ön koşullarından birisi olan ve bunun dayanağını oluşturan ceza puanı uygulamasına ilişkin karara karşı açılan davanın görünüm ve çözümünde de, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı, öte yandan, işlem nedeniyle uğranılan zararın tazminine yönelik talebin de 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklandığının anlaşıldığı, Uyuşmazlık Mahkemesinin 10/04/2017 tarihli ve E.2017/183, K.2017/238 sayılı kararında da bu tür davaların görünüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunun vurgulandığı, somut olaya ilişkin davanın da adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyumsuzluğu çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi istenmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

Danıştay Başsavcılığının Yazılı Görüşü

8. Danıştay Başsavcısı 12/02/2021 tarih ve E.2021/23 sayı ile, trafik para cezası, sürücü belgesinin geri alınması ve ceza puanı uygulamalarının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği görüldüğünden, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca davanın görünüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yönünde düşünce vermiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

9. 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilim üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fülî bir suç oluştursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobili dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil altı sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar."

10. 24/05/2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19.maddesiyle, maddeye;

"Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır." demilmek suretiyle an ikinci fıkra eklenmiştir.

11. Anılan Kanun'un, *"Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabitanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi"* başlığı altında düzenlenen 6. maddesi şöyledir:

"Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırları:

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b)Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarması, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir."

12. "Ceza puanı uygulanması, puanlama ve trafik kazası nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınması" başlıklı 118. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun suç saydığı bir fiilden dolayı haklarında ceza uygulanan sürücülere, aldıkları her ceza, için esasları yönetmelikle belirlenen ceza puanları verilir.

(Değişik : 17/10/1996 - 4199/37 md.) Trafik suçunun işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde toplam 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 2 ay süre ile geri alınır ve eğitime tabi tutulurlar.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Aynı yıl içinde ikinci defa 100 puanı dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel hali bulunmayanların belgeleri, süresi sonunda iade edilir.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Bir yıl içinde üç defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak iptal edilir.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Ölümlü sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır.

Ceza puanlarının tespit ve uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle gösterilir.

(Değişik: 21/5/1997 - 4262/4 md.) Bu madde ve diğer ilgili maddelerdeki hükümlere göre sürücü belgeleri geri alınanlardan, geri alma süresi içinde araç kullandığı tespit edilenler, bu Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre cezalandırılırlar."

13. Aynı Kanun'un "Park ücretinin alınması, araçların çekirilmesi ve kaldırılması ile muhafazası" başlıklı 79. maddesi şöyledir:

" Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespitte yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi herhangi bir şekilde park ücreti alamaz. Erişime kontrollü karayolları (otoyol-ekspresyol) hariç olmak üzere büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak park ücreti alan veya almaya teşebbüs edenler, fiilleri daha ağır bir ceza gerektiren bir suç oluşmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Trafiikten men edilen veya çeşitli nedenlerle muhafaza altına alınan araçların, çekirilmesi ya da kaldırılıp götürülmesi ile bu araçların koyulacağı yerler ve bu işlemlerin ücretlerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

14. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenen dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davalara; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmesi; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmaması olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

15. 01/06/2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesince, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda; diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan kanunun amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16 ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlara karşı 01/06/2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılınmış ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğu karar verilmiştir.

16. Daha sonra, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi ise şöyledir:

"(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bunın fiiller hakkında, uygulanır."

17. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümlerle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

18. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

19. 2918 sayılı Kanun'un Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması başlıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil "Bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" başlığı altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanun'daki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı ifade edilmiş; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulmuş iken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen maddenin başlığı, "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"; şeklinde, madde ise şöyledir:

"Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

..... "

20. 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyca kadar saklıdır."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

21. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönetime uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

22. Raporör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüldüğü düşüldü:

23. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezası, ceza puanı ve sürücü belgesi geri alma tutanağının iptal edilmesi ile 200 TL yedemin otopark ücretinin ödenmesi istemiyle açılmıştır.

24. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir. Yine Mahkemece, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi 06/12/2006 tarihli 5560 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önce, idari para cezası ile sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasının ön koşullarından olan ve bunun dayanağını oluşturan ceza puanı uygulanmasına ilişkin karar yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı hususu da dikkate alındığında; 2918 ve 5326 sayılı Kanun hükümlerine göre, idari para cezasına karşı yapılan itirazın adli yargı yerinde, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasının ön koşullarından birisi olan ceza puanı uygulanmasına ilişkin karara karşı yapılan itirazın, ceza puanı uygulamasının trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulduğu gerekçesiyle idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının, idari para cezasına ilişkin kısmıyla ilgili olarak adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının, ceza puanı verilmesine ilişkin kısmıyla ilgili olarak idari yargı yerince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

26. Öte yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ... ehliyetin geri alınması, ... gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapıncaya kadar saklıdır" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapıncaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gözetildiğinde, bundan böyle sürücü belgesi geri alma tutanağının ve sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasının ön koşullarından birisi olan, bunun dayanağını oluşturan ceza puanı uygulanmasına ilişkin kararın iptali istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görüleceği açıktır.

27. Somut olayda, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak ceza puanı verildiği, sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlendiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildikleri anlaşılmış ise de; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu kararlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gözetildiğinde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılan uyuşmazlığın çözümünde, ceza puanı ile sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davanın bir öneminin bulunmadığı, davanın adli yargı yerinde görüleceği sonucuna varılmış ise de, aracın çekirtilerek muhafaza altına alınmasına karşı otopark ücretinin de talep edildiği anlaşılmıştır.

28. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir mütesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

29. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kurallının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair itikali hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

30. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

31. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezası, sürücü belgesi geri alma tutanağı ve uygulanan ceza puanına ilişkin kararın, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5326 sayılı Kanun'da belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan *ehliyetin geri alınmasına* ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmemesi, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak *aynı maddi olay nedeniyle aracın muhafaza altına alınmasına, çekirtilmesine de karar verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği* anlaşıldığından; idari para cezası, sürücü belgesi geri alma tutanağı ve uygulanan ceza puanına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

32. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkraya hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca verilen idari yaptırımlara ve otopark ücretine karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

33. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın 05/01/2021 tarihli ve YY-2020/82679 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın 05/01/2021 tarihli ve YY-2020/82679 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

05/04/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2020/524
KARAR NO : 2021/179
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu uyarınca, davacının bakmakta olduğu hayvanlar hakkında bakımlarını ihmal ettiği nedeniyle alınan el koyma ve koruma kararının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın ADLI YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Fatih ÇİFTÇİ
Vekili : Av. Servet AYDIN
Davalı : Antalya Valiliği
Vekili : Av. Melike GÜLTEKİNER

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Antalya/Muratpaşa Kaymakamlığı İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün 09/04/2012 tarih ve 4 sayılı kararı ile, davacının 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 14. maddesi (a) bendi uyarınca 406 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ve aynı Kanun'un 24. maddesi uyarınca hayvan bulundurmasının yasaklanmasına, mevcut hayvanlarına el konularak Belediye tarafından koruma altına alınmasına karar verilmiştir;

2. Antalya İli İl Hayvanları Koruma Kurulunun 10/04/2012 tarih ve 26 sayılı kararı ile, Türkiye Hayvanları Koruma Derneği Antalya Şubesi ile, Antalya Dostları Derneğinin şikayetleri üzerine olağanüstü kurul toplantısı yapıldığı belirtilerek, davacıya ait 230 kadar hayvanın açlık ve sefalet içerisinde olduğu, çevreye insan ve hayvan sağlığı açısından zarar verdiği, bakım ve beslenme şartlarının kötü olduğu, kanalizasyon sistemi olmadığı, bahse konu yerin yerleşim yeri içerisinde olduğu ve sahanın sulu mutlak tarım arazisi olması sebebi ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nun 13. maddesi gereği bu şekilde kullanımının uygun olmadığı, çevreye tüy ve parazit saçıldığı, ayrıca davacının beyanından anlaşıldığı kadarıyla baktığı hayvanların sahihsiz hayvan olduğu ve kendisinin bakmakta zorlandığı belirtilerek, bir komisyon oluşturularak, komisyon aracılığı ile yerinde inceleme yapıp, Komisyon Kararının Muratpaşa Kaymakamlığına bildirilerek, Kaymakamlığın el koyması ile Büyükşehir Belediyesinin sorumluluğunda Merkez İlçe Belediyeleri ile birlikte barınaktaki hayvanların Belediye bakım evlerine nakillerinin yapılarak sağlık kontrollerinin yapılması, sahiplendirilmesi, rehabilite edilmesi ve diğer işlemlerin yapılmasına karar verilmiştir.

3. Davacı vekili, 10/04/2012 tarih ve 26 sayılı kararın iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

4. Antalya 2. İdare Mahkemesi, davanın esasını inceleyerek davanın reddine karar vermiştir.

5. Davacı vekilinin kararı temyiz ctmesi üzerine, Danıştay Onuncu Dairesi 01/10/2018 tarihli ve E.2014/1629, K.2018/2840 sayılı kararı ile, hükmün onanmasına karar vermiştir.

6. Davacı vekili tarafından yapılan karar düzeltme talebi, Danıştay Onuncu Dairesinin 29/04/2019 tarihli ve E.2019/975, K.2019/3397 sayılı kararı ile, Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların, idari para cezası ve idari tedbirler olduğu, idari tedbirlerin de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olarak ifade edildiği dikkate alındığında, kanun yoluna ilişkin 27. maddenin birinci fıkrasının tüm idari tedbirleri kapsadığı sonucuna varıldığı, 5199 sayılı Kanun'da, bu Kanun uyarınca verilen idari yaptırım kararlarına karşı itiraz ve dava yolunun gösterilmediği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun genel hükümleri gereğince, 5199 sayılı Kanun ve anılan Yönetmelik kapsamında verilen idari yaptırımlara karşı sulu ceza mahkemesine başvurulmasının gerektiği, davacının kontrollü hayvan olarak koruyuculuğunu üstlendiği 230 kadar hayvana el konması ve başka yere nakledilmesine ilişkin idari yaptırımın, idari tedbir niteliğinde olduğu hususunda duraksama bulunmadığı, söz konusu idari yaptırımın, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde sözü edilen ilgili kanunlarda yer alan tedbirler kapsamında olduğu, 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesi ve 27. maddesinin sekizinci fıkrası kapsamına giren idari işlemlerden de olmadığı anlaşıldığı, bu nedenlerle davanın sulu ceza hakimliğinde görülmesi gerektiği belirtilerek, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasının incelenmesi suretiyle davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmadığı gerekçeyle kabul edilmiş, Antalya 2. İdare Mahkemesinin 25/10/2013 tarihli ve E.2012/1086,

K.2013/1158 sayılı kararının bozulmasına karar verilmiştir.

7. **Antalya 2. İdare Mahkemesi 23/10/2019 tarihli ve E.2019/1039, K.2019/924 sayılı kararı** ile, bozma kararında anlatılan hususlar tekrar edilerek, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, itiraz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

8. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

B. Adli Yargıda

9. **Antalya 6. Sulh Ceza Hâkimliği 05/05/2020 tarihli ve D.İş No.2020/256 sayılı kararı** ile, Kabahatler Kanunu kapsamında idari tedbirlerden bahsedilebilmesi için öncelikle ortada bir kabahat fiilinin bulunması gerektiği, davacı hakkında bir kabahat fiili iddiasının dahi bulunmadığı, iptali istenen kurul kararının idari işlem niteliğinde olduğu, bu sebeple 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19 ve 27/8 maddeleri gereğince başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev nedeniyle reddine karar vermiş, ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

10. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 16. ve 21. maddelerine göre Danıştay Başsavcısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yazılı düşüncesi istenmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

A. Danıştay Başsavcısının Yazılı Düşüncesi

11. 26/10/2020 tarihli ve E.2020/103 sayılı Kanun'un 15. ve 16. maddeleri, Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği'nin 42. ve 50. maddeleri ile 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesi birlikte değerlendirildiğinde, idareye idari para cezası uygulama yetkisi dışında, bulundurulanan hayvanların bakımının ciddi şekilde ihmal edildiği ya da onlara ağır, acı veya zarar verildiğinin tespiti halinde el koyma ve diğer bir idari tedbir olarak, hayvanların yeniden sahiplendirilmesi veya koruma altına alınmasına yönelik uygulama yetkisinin tanıdığı, idari tedbirlerin ise Kabahatler Kanunu kapsamında, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olarak düzenlendiği, bu durumda Belediye bakım evlerinin nakillerinin sağlanması, sağlık kontrollerinin yapılması, sahiplendirilmesi, rehabilite edilmesine yönelik olarak hayvanlara el koyma şeklinde gerçekleştirilen uygulamanın, Kabahatler Kanunu kapsamında bir yaptırım olduğu sonucuna varıldığı açıklanarak, uyuşmazlığın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde düşünce vermiştir.

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının Yazılı Düşüncesi

12. 12/02/2021 tarih ve YY-2020/112057 sayılı Kanun'un 16. maddesinde tanımlanan idari para cezası veya idari tedbir niteliğinde olmadığı, söz konusu karara konu işlemin 5199 sayılı Kanun ve başka kanunlarda sayılan idari tedbirler arasında da olmadığı, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen diğer tedbirlerin ilgili kanunlarda yer almasının gerektiği, yönetmelikte yer aldığı belirtilen söz konusu tedbirlerin herhangi bir kanunda sayılmaması nedeniyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen diğer tedbirler arasında kabul edilemeyeceği, bu sebeple uyuşmazlığa konu işlemin 5326 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, işlemin idarece re'sen ve tek taraflı olarak tesis edilen işlemlerden olması sebebiyle, davanın idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davası kapsamında çözümünün idari yargı yerine ait olduğu sonucuna varıldığı yönünde düşünce vermiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

13. 5199 sayılı Kanun'un "Amaç" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; hayvanların rahat yaşamlarının ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ıstırap ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamaktır."

14. "Kapsam" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, amaç maddesi doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri, almamak önlemleri, sağlanacak eşgüdümü, denetim, sınırlama ve yükümlülükler ile tâbi olunacak ceza hükümleri kapsar."

15. "Yasaklar" başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Hayvanlarla ilgili yasaklar şunlardır:

a) Hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, acımasız ve zalimce işlem yapmak, dövmek, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa ve sığağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çekirmek.

b) Hayvanları, gücünü aştığı açıkça görülen füllere zorlamak.

c) Hayvan bakımı eğitimi almamış kişilerce ev ve stis hayvanı satmak.

d) Ev ve süs hayvanlarını onaltı yaşından küçüklere satmak.

e) Hayvanların kesin olarak öldüğü anlaşılmadan, vücutlarına müdahalelerde bulunmak.

f) Kesim hayvanları ve 4915 sayılı Kanun çerçevesinde avlanmasına ve özel üretim çiftliklerinde kesim hayvanı olarak tıretimine izin verilen av hayvanları ile ticarete konu yabani hayvanlar dışındaki hayvanları, et ihtiyacı amacıyla kesip ya da öldürüp piyasaya sürmek.

g) Kesim için yetiştirilmiş hayvanlar dışındaki hayvanları ödül, ikramiye ya da prim olarak dağıtmak.

h) Tabii gerekçeler hariç hayvanlara ya da onların ana karnındaki yavrularına veya hayvan üretimi hariç yumurtalarına zarar verebilecek sını müdahaleler yapmak, yabancı maddeler vermek.

ı) Hayvanları hasta, gebelik süresinin 2/3'ünü tamamlamış gebe ve yeni ana iken çalıştırmak, uygun olmayan koşullarda barındırmak.

j) Hayvanlarla cinsel ilişkide bulunmak, işkence yapmak.

k) Sağlık nedenleri ile gerekli olmadıkça bir hayvana zor kullanarak yem yedirmek, acı, ısırap ya da zarar veren yiyecekler ile alkollü içki, sigara, uyuşturucu ve bunnı gibi bağımlılık yapan yiyecek veya içecekler vermek."

16. "İl hayvanları koruma kurulu" başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"Her ilde il hayvanları koruma kurulu, valinin başkanlığında, sadece hayvanların korunması ve mevcut sorunlar ile çözümlerine yönelik olmak üzere toplanır.

Bu toplantılara;

a) Büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir bağılı ilçe belediye başkanları, büyükşehir olmayan illerde belediye başkanları.

b) İl çevre ve orman müdürü,

c) İl tarım müdürü,

d) İl sağlık müdürü,

e) İl milli eğitim müdürü,

f) İl müftüsü,

g) Belediyelerin veteriner işleri müdürü.

h) Veteriner fakülteleri olan yerlerde fakülte temsilcisi,

ı) Münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik takdiri ile seçilecek en çok iki temsilci,

j) İl veya bölge veteriner hekimler odasından bir temsilci,

Katılır.

Kurul başkan gerekli gördüğü durumlarda konuyla ilgili olarak diğer kurum ve kuruluşlardan yetkili isteyebilir.

İl hayvan koruma kurulu sekretaryasını, il çevre ve orman müdürlüğü yürütür. Kurul, çalışmalarını sonucunu, önemli politika, strateji, uygulama, inceleme ve görüşleri Bakanlığa bildirir. İllerde temsilciliği bulunmayan kuruluş var ise il hayvan koruma kurulları diğer üyelerden oluşur. Kurul, kurul başkanı tarafından toplantıya çağırılır.

İl hayvan koruma kurulunun çalışma esas ve usulleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.;"

17. "İl hayvanları koruma kurulumun görevleri" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"Hayvanları koruma kurulu münhasıran hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere; av ve yabani hayvanlarının ve yaşama alanlarının korunması ve avcılığın düzenlenmesi hususlarında alınmış olan Merkez Av Komisyonu kararlarını göz önünde bulundurarak;

a) Hayvanların korunması ve kullanılmasında onların yasal temsilciliği niteliği ile bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek,

b) İl sınırları içinde hayvanların korunmasına ilişkin sorunları belirleyip, koruma sorunlarının çözüm tekliflerini içeren yıllık, beş yıllık ve on yıllık plân ve projeler yapmak, yıllık hedef raporları hazırlayıp

Bakanlığın uygun görüşüne sınımlak, Bakanlığın olumlu görüşünü alarak hayvanların korunması amacıyla her türlü önlemi almak,

c) Hazırlanan uygulama programlarını uygulanmasını sağlamak ve sonuçtan Bakanlığa bilgi vermek,

d) Hayvanların korunması ile ilgili olarak çeşitli kişi, kurum ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemek, yönlendirmek ve bu konuda gerekli çabalarını sağlamak,

e) İfade kurulacak olan hayvan hakemleri ve hayvan hastanelerini desteklemek, geliştirmek ve gerekli önlemleri almak,

f) Yerel hayvan koruma gönüllülerinin müracaatlarını değerlendirmek,

g) Hayvan sevgisi, korunması ve yaşatılması ile ilgili eğitici faaliyetler düzenlemek,

jj) Bu Kanuna göre çıkarılacak mevzuatla verilecek görevleri yapmak,

İle görevli ve yükümlüdür. ”;

18. “Denetim” başlıklı 17. maddesi şöyledir:

“Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Gerektiğinde bu yetki Bakanlıkça mahallin en büyük mülki amirine yetki devri suretiyle devredilebilir.

Denetim elemanlarının nitelikleri ve denetime ilişkin usul ve esaslar ile kayıt ve izleme sistemi kurma, bildirim yükümlülüğü ile bunları verecekler hakkındaki usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yerel yönetimler, ev ve süs hayvanları ile sapsiz hayvanların kayıt altına alınması ile ilgili işlemleri yapmakla yükümlüdürler.”

19. “Koruma altına alma” başlıklı 24. maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun hayvanları korumaya yönelik hükümlerine aykırı hareket eden ve bu suretle bulundurduğu hayvanların bakımını ciddi şekilde ihmal eden ya da onlara ağrı, acı veya zarar veren kişilerin denetimle yetkili merci tarafından hayvan bulundurma yasaklanır ve hayvanlarına el konulur. Söz konusu hayvan yeniden sahiplendirilir ya da koruma altına alınır.”

20. “İdari para cezaları” başlıklı 28. maddesi şöyledir:

“Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki cezalar verilir:

(.....)

k) 14 üncü maddenin (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (ı), (j) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara üçyüz Türk Lirası, (f) ve (l) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir. Kesilmiş ve canlı hayvanları elkonulur.

(.....)

21. 12/05/2006 tarihli ve 26166 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren *Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliğinin* “El koyma” başlıklı 50. maddesi de şöyledir:

“ (1) Denetim sonunda; 5199 sayılı Kanuna aykırı hareket eden ve bu suretle bulundurduğu hayvanların bakımını ciddi şekilde ihmal ettiği ya da onlara ağrı, acı veya zarar verdiği denetim elemanlarıca tespit edilen kişilerin hayvanlarına, denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından el konulur. Denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci, yerel yönetimlerle işbirliği yaparak söz konusu hayvanların yeniden sahiplendirilmesini ya da koruma altına alınmasını sağlar.”

22. 5199 sayılı Kanun’da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımlar düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

23. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun’un 31. maddesi şöyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

24. Anılan Kanun'un birinci maddesi şöyledir:

- "Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korunak amacıyla;*
- a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,*
  - b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,*
  - c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,*
  - d) İdari yaptırma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,*
  - e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,*
- Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır."*

25. Kanun'un ikinci kısmında yer alan 32. ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalan çeşitli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörülmüştür.

26. Aynı Kanun'un 2. maddesinde, "kabahat" deyiminden, kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı; "Kanunilik İlkesi" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında; "İllegit fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirttiği çerçeve hükümlerin içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir." hükmü, ikinci fıkrasında da "Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir." hükmü yer almakta, böylece hangi fiillerin kabahat oluşturduğunun kanunda açıkça tanımlanabileceği hususunun yanı sıra, idarenin de genel ve düzenleyici işlemleriyle tanımlama yapabileceğinin belirtildiği, ayrıca işlenen bir kabahatin karşılığı olan yaptırımın türü, süresi, miktarının ancak kanun ile belirlenebileceğinin de ifade edilmiş olduğu; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirler den ibaret bulunduğu; idari tedbirlerin de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiştir.

27. Kanun'un "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

28. Uyuşmazlık Mahkemesinin Cela! Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında. 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan inceleme göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

29. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahip olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

30. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren mercii görevli olduğu konusuna varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli mercii belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler" hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

31. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı mercii işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönetime nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciiinden sonra davayı inceleyen yargı merciiine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

32. Olayda, adli yargı yurınca, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yctinilmemiş ayrıca görevli mercin belirlilmesi için dava dosyasının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

33. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yöntemle uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuru bulunmadığı gözetilerek, Sulh Ceza Hakimliğince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

34. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüştülüp düşünöldü:

35. Davanın, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu uyarınca, davacının bakmakta olduğu hayvanlar hakkında bakımlarını ihmal ettiği nedeniyle alınan el koyma ve koruma kararının iptal edilmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

36. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

37. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir mütesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişte de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

38. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerkececeği; ancak, yeni kanundaki görev kurallının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

39. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

40. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen el koyma ve koruma kararının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5199 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve idari tedbirlere itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari yaptırım kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

41. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 6. Sulh Ceza Hakimliğince 2247 sayılı Kanun'un 19. madde kapsamında yapıldığı kabul edilen 05/05/2020 tarihli ve D.İş No.2020/256 sayılı başvurunun reddi ile verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 6. Sulh Ceza Hakimliğince 2247 sayılı Kanun'un 19. madde kapsamında yapıldığı kabul edilen 05/05/2020 tarihli ve D.İş No.2020/256 sayılı BAŞVURUNUN REDDİ ile verilen GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2021/83
KARAR NO : 2021/182
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 282. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Güllü DİRKOL
Davalı : Kayapınar Kaymakamlığı
Vekili : Av. Nihan TAŞ

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Kayapınar Kaymakamlığı İlçe Jandarma Komutanlığı Piriñçlik Jandarma Karakol Komutanlığının 19/04/2020 tarihli İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile davacının sokağa çıkma yasağını ihlal ettiğinden bahisle, davacı adına 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 282. maddesi uyarınca 3.191,39 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Dişarbakır 5. Sulh Ceza Hâkimliği 13/10/2020 tarihli ve D.İş: 2020/3593 sayılı kararı** ile, başvurunun ödeme emrine karşı yapıldığı belirtilerek, itirazın Vergi Mahkemelerine yapılabildiği, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanunla eklenen sekizinci fıkrâ hükmü bir arada değerlendirildiğinde, ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğuna gerçekteşyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı, bu kez, kendisine herhangi bir ödeme emri tebliğ edilmediğini belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Dişarbakır 2. İdare Mahkemesinin 01/02/2021 tarihli ve E.2020/1351 sayılı kararı** ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca bir idari yaptırım türü olarak belirlenen idari para cezalarına karşı açılacak davalarda, ilgili para cezası tesis edilirken dayanak alınan mevzuatta bu cezalara karşı idari yargıya başvurulabileceğinin açıkça belirtilmiş olması halinde ancak idare mahkemelerinin görevli olabileceği, diğer durumlarda ise bu hususta genel kanun niteliğini taşıyan Kabahatler Kanunu gereğince bahse konu uyuşmazlıklar adli yargı mercilerince çözümlenebileceğinden, davacıya verilen para cezasına ilişkin işleme karşı açılan davanın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddeleri gereğince adli yargının görevli olduğuna gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 1593 sayılı Kanun'un "*Devlet hidematı sıhhiyesi ve sıhhi Merciler*" başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

" Memleketin sıhhi şartlarını ıslah ve milletin sıhhatine zarar veren bütün hastalıklar veya sair müzir amüllerle mücadele etmek ve müstakbel neslin sıhhatli olarak yetişmesini temin ve halkı tıbbi ve içtimai muavenete mazhar eylemek umumi Devlet hizmetlerindedir. "

7. 2. maddesi şöyledir:

" Umumi sıhhat ve içtimai muavenet hizmetlerine ait Devlet vazaatfı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti tarafından ifa ve hususi idarelerle belediyelere ve sair mahalli idarelere bırakılan hizmetlerin sureti icrası

murakabe olunur. Milli Müdafaa teşkilatına ait sıhhi işler müstehza olmak üzere bütün sıhhat ve içtimai muavenet işlerinin mercii ve murakibi bu Vekalettir.”;

8. 3. maddesi şöyledir:

“ Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti bütçeleriyle muayyen hatlar dahilinde olarak aşağıda yazılı hizmetleri doğrudan doğruya ifa eder:

(.....)

4 - Dahilde her nevi intani, sari ve salgın hastalıklarla veya çok miktarda vefiatı intaç ettiği görülen sair muzır amillerle mücadele.

(.....)”

9. 4. maddesi şöyledir:

“ Doğrudan doğruya şehir ve kasabalar, köyler hıfzıssıhhasına veya tıbbiye içtimai muavenete mütaallik işlerin ifası belediyelere ve idarei hususiyelere ve sair mahalli idarelere tevdi edilir. Vekalet indelicap bu idarelere rehber olmak üzere bazı mahallerde nümüne tesisatı vücade getirir.”

10. “Vilayetler ve kazalar umumi hıfzıssıhha meclisleri” başlığı altında düzenlenen 23. maddesi şöyledir:

“Her vilayet merkezinde bir umumi hıfzıssıhha meclisi toplanır. Bu meclis mahalli sıhhat ve içtimai muavenet müdürü, nafıa mühendisi, maarif, baytar müdürü, mevcutsa sahil sıhhiye merkezi tabibi, bir hükümet ve belediye tabibi ve hastane baştabibi ile garnizon ve kıta bulman yerlerde en büyük askeri tabip ve serbest sanat icra eden bir tabip ve bir eczacıdan ve belediye reisinden mürekkeptir. Meclis valinin veya valiye bilvekele sıhhiye müdürünün riyaseti altında içtima eder. Valinin tenşip edeceği bir zat katıbet vazifesini ifa ve zabıtları tanzim eder.”

11. 24. maddesi şöyledir:

“Kazalarda bu meclisler kaymakam riyaseti altında Hükümet tabibi, mevcut ise bir Hükümet baytarı ve askeri tabip, belediye tabibi ve serbest icrayı sanat eden ve kaymakam tarafından intihap edilen bir tabip ve serbest eczacı ile belediye reisinden terekkip eder.”

12. 26. maddesi şöyledir:

“Umumi hıfzıssıhha meclisleri aelade ayda bir kere içtima ederler. Ahvali fevkalâdede veya bir sari ve salgın hastalık zuhurunda valinin daveti veya Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinin talebi üzerine daha sık toplanırlar.”

13. 27. maddesi şöyledir:

“ Umumi hıfzıssıhha meclisleri mahallin sıhhi ahvalini daima nazarı dikkat önünde bulundurarak şehir ve kasaba ve köyler sıhhi vaziyetinin islahına ve mevcut mahzurların izalesine yarayan tedbirleri alırlar. Sari ve salgın hastalıklar hakkında istihbaratı tanzim, sari ve içtimai hastalıklardan korunmak çareleri ve sıhhi hayataın fâideleri hakkında halkı temvir ve bir sari hastalık zuhurunda hastalığın izalesi için alınan tedbirlerin ifasına muavenet eylerler.”

14. 28. maddesi şöyledir:

“ Umumi hıfzıssıhha meclislerinin mukarreratından mahalli vazifeler ve salahiyetler arasında bulunan işler vali veya kaymakam tarafından icra olunur ve istizana muhtaç olanlar kaymakamlıkça vilayetten ve vilayete Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinden sorulur.”

15. “Memleket dahilinde sari ve salgın hastalıklarla mücadele” başlığı altında düzenlenen 57. maddesi şöyledir:

“Kolera, veba (Bibon veya zatürree şekli), lekeli humma, karahumma (hummevi tiroidi) daimi surette basıl çıkaran mikrop hamilleri dahi - paratifoit humması veya her nevi gıda maddeleri tesemmüman, çiçek, difteri (Kuşpalazı) - bütün tevkiatı dahi sari beyin humması (İltihabi sahavi dimağii çevkii müstevli), uyku hastalığı (İltihabi dimağii sari), dizanteri (Basilli ve amipli), lohusa humması (Hummai nıfasi) ruam, kızıl, şarbon, felci tifli (İltihabi muhai kudlamii sincabii haddi tifli), kızamık, cüzam (Miskin), hummai racia ve malta humması hastalıklarından biri zuhur eder veya bunların birinden şüphe edilir veyahut bu hastalıklardan vefiyat vuku bulur veya mevün bu hastalıklardan biri sebebiyle husule geldiğinden şüphe olunursa aşağıdaki maddelerde zikredilen kimseler vak'ayı haber vermeğe mecburdurlar. Kudurmuş veya kuduz şüpheli bir hayvan tarafından ısırılmaları, kuduzla müptela hastaların veya kuduzdan ölenlerin ihbarı da mecburidir.”

16. 64. maddesi şöyledir:

“57 nci maddede zikredilenlerden başka her hangi bir hastalık istilai şekil aldığı veya böyle bir tehlike baş gösterdiği takdirde o hastalığın veya her hangi bir hastalık şeklinin memleketin her tarafında veya bir kısmında ihbarı mecburi olduğumu neşri ilâna ve o hastalığa karşı bu kanunda mezkûr tedabirin kaffesini veya bir kısmını tathika Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti salâhiyyettardır.”

17. 69. maddesi şöyledir:

“ Sari ve salgın bir hastalığın vukuu tahakkuk eylediği takdirde sıhhat memurları derakap lazımgelen tedbirlerin itihazına ve hütiin idari makamlar bu tedbirlerin tathik ve icrasına hususunda muavenete mecburdurlar.”

18. 77. maddesi şöyledir:

“ Sari ve salgın hastalıklardan birinin hüküm sürdüğü veya tehdit ettiği mahallerde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinin tasvibiyle hütiin umumi mahallerde vuku bulacak içtimalar tahdit veya menolunabilir. Bundan başka hastalarla hastalığı şüpheli olanların ve hastalığın sirayet ve neşrine vasıta olabilecek eşyanın femi tathirâtile mahzur ve mazarratı izale edilmeksizin nakillerine ve hütiin kara ve deniz ve hava nakil vasıtalarının femi tathir ve tephire tabi tutulmadan seyrisferferlerine mimaneat edilir.”

19. “ Ceza hükümleri” başlığı altında düzenlenen 282. maddesi şöyledir:

“Bu Kanunda yazılı olan yasaklara aykırı hareket edenler veya zorunluluklara uymayanlara, fiilleri ayrıca suç oluşturmadığı takdirde, ikiyüzcü Türk Lirasından bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

20. 294. maddesi şöyledir:

“(.....)”

Bu Kanunda yazılı olan idari para cezaları mahalli mülki amir tarafından verilir.”

21. Ek 2. maddesi şöyledir:

“ Bu Kanunun 69 uncu maddesi gereğince alınmış olan tedbirlerden çevre sağlığı ile ilgili olanlara uyulmaması halinde 303 üncü maddede yazılı yetkililerce 10 liradan 30 liraya kadar para cezası alınır.

Bu cezaya tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde o yer sulh ceza hakimliğine itirazda bulunulabilir. Süresinde itiraz olunmaz veya itiraz reddedilirse bu para cezaları yetkili memurlarca derhal tahsil olunur.”;

22. “Umumi hükümler” başlığı altında düzenlenen 303. maddesi şöyledir.

“Bu kanunda zikredilen sıhhat memurları; Devlet, belediye ve idareci hususiyeye işlerinde kullanılan tabipler ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinin lüzum göreceği ve mezuniyet vereceği hususlarda tabiplerin müiyetinde bulunan küçük sıhhat memurlarıdır.”

23. 1593 sayılı Kanun'da kabahatlere ilişkin olarak idari yaptırımlar düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

24. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi şöyledir.

“(1) Bu Kanun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

25. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükmüne bağlanmıştır; “Başvuru yolu” başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise “idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir” düzenlemeleri yer almıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

26. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

27. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

28. Dava, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 282. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

29. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

30. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişte de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

31. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

32. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemece açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devan etmesi gerekir.

33. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

34. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 13/10/2020 tarihli ve D.İş. 2020/3593 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Diyarbakır 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 13/10/2020 tarihli ve D.İş.2020/3593 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2021/132
KARAR NO : 2021/194
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Davalı TEİAŞ tarafından anlaşma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen Rüzgar Enerji Santrali (RES) katkı payı bedelinin tahsili istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Geres Elektrik Üretim Anonim Şirketi
Vekilleri : Av. Bora GEMİCİOĞLU Av. Esra İYİBAŞARAN TIRYAKIOĞLU
Av. B. Fatih DOĞAN Av. Aybars YAĞIZ
Davah : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ)
Vekilleri : Av. Dilek GÜLŞEN Av. Serhat ÇELEN Av. Mevlüt GÖZÜBEK

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Davacı şirket ile davalı TEİAŞ arasında imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen 23/01/2020 tarihli ve TEF 2020015800234 nolu 2019 yılı RES Katkı Payı bedeli faturası nedeniyle ihtirazi kayıfla ödenen 110.000 TL'nin, ödeme tarihi olan 07/02/2020 tarihinden itibaren işleyecek en yüksek ticari avans faiziyle birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı TEİAŞ vekili cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, 28/12/2020 tarihli duruşmada verdiği E.2020/510 sayılı ara kararı ile "Her iki tarafın tacir olduğu, uyuşmazlığın tarafların ticari işletmelerleriyle ilgili olduğu" görüşüyle yargı yolu ve görev itirazını reddetmiştir.

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başsavcılığı Talehi

5. Danıştay Başsavcısı, "TEİAŞ Genel Müdürlüğünce kamu hukuku alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES Katkı Payı bedellerinin tazmini için açılan davada yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerektiği" görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

"...Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.

Elektrik piyasası faaliyeti, 4628 sayılı Kanun ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiştir. 6446 sayılı Kanun'un 4. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini, üretim, iletim, dağıtım, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı ile piyasa işletimi faaliyetleri olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin münhasıran Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliği ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak uyum içinde yürütülmesi adına düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine

getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Davalı TEİAŞ, 253 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesine ve 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 05.02.2001 tarih ve 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca İktisadi Devlet Teşekküllü şeklinde teşkilatlandırılmış olup, sermayesinin tamamı Devlete ait, özel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşudur. Elektrik iletim tesislerini işletme görevi enerji iletim faaliyetleri kapsamında TEİAŞ tarafından yürütülmektedir.

(Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinin 5. fıkrasında; "Rüzgâr enerjisinin dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılıp veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunukapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır. Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilen kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından münhasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir" düzenlenmesine yer verilmiş ve bu hükmün doğrultusunda, EPDK tarafından onaylanan, "Rüzgâr Enerjisinin Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği" (Yönetmelik) 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; yukarıda anılan Yönetmelik kapsamında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından, 1 Kasım 2007 tarihinde alınan Rüzgâr Enerji Santrali başvuruları arasından, aynı saha ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun yapıldığı durumlarda sisteme bağlanacak olan/olanları belirlemek amacıyla, 15/02/2011 - 13/09/2011 tarihleri arasında, 13 farklı pakette ve teklif edilen RES katkı payı miktarları üzerinden RES kapasite tahsis yarışmalarını gerçekleştirildiği, söz konusu yarışmalar ile yaklaşık toplam kurulu gücü 5.500 MW RES için kapasite tahsis edilerek, EPDK tarafından söz konusu projelerin lisanslandırma sürecinin başlatıldığı, davacı şirketin, davaya konu tesisi için 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan mülga Rüzgâr Enerjisinin Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği kapsamında 2011 yılında yapılan yarışmaları katılarak iletim sistemine bağlanma hakkı kazandığı, davalı TEİAŞ tarafından; davacı şirket ile TEİAŞ arasında, davacı şirkete ait üretim tesislerinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten başlamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl süre boyunca TEİAŞ'a ödeneceği taahhüt edilen, rüzgâr enerjisinin dayalı elektrik üretimi santrali (RES) katkı payı bedelinin ödenmesi konulu "RES Katkı Payı Anlaşmasının akdedildiği ileri sürülürken; davacı tarafından da; taraflar arasında imzalanan 15/12/2011 tarihli RES Katkı Payı Anlaşmasından sonra, 07/04/2016 tarihli RES Katkı Payı Anlaşmasının imzalandığı, dolayısıyla 15/12/2011 tarihli RES Katkı Payı anlaşmasının yürürlükten kalktığı, dava konusu faturanın 07/04/2016 tarihli RES Katkı Payı Anlaşması uyarınca düzenlenmesine karşın, davalı TEİAŞ'ın bu Anlaşmaya aykırı bir şekilde kimlikatif olarak yaptığı hesaplamasının haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülürken, fazladan ödenen bedelin iadesi için arandığına başvurulduğu, anlaşmanın sağlanamaması üzerine de fazladan ödenen bedelin şimdiki 110.000.00 TL'sinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek en yüksek ticari avans faiziyle birlikte tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyumsuzlukta, dava konusu RES Katkı Payı Bedelinin mülga Rüzgâr Enerjisinin Dayalı üretim Tesisi Kurmak üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliğinden kaynaklandığı açık olup, bu konuda yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca yetkilendirilen TEİAŞ Genel Müdürlüğüne kamu hukuku anlamında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES Katkı Payı bedellerinin tazmini için açılan davada yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır"

6. Emsal dosyalardaki görüşü bilinmekle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görüşünün alınmasına gerek görülmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

8. İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, idari yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Kanun hükümlerinin gereğidir.

9. (Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3/5. maddesi şöyledir:

"Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır. Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından mühasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli işletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir"

10. Davalı TEİAŞ Ana Statüsünün Hukuki Bünye başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"1. Bu Anasatü ile teşkil olunan Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (Teşekkül) tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür.

2. Teşekkül EPK, K.H.K., ve bu Anasatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir"

11. Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliğinin "RES katkı payı anlaşması" başlıklı 10. maddesinde: "Lisans verilmesi EPDK tarafından uygun bulunan şirket ile TEİAŞ arasında EPDK tarafından belirlenen süre içerisinde Ek-3'te yer alan RES Katkı Payı Anlaşması imzalanır. RES Katkı Payı Anlaşmasının imzalanabilmesi için, 8 inci maddeye göre belirlenen banka teminat mektubunun TEİAŞ'a sunulması zorunludur. RES Katkı Payı Anlaşması imzalanmazsa, TEİAŞ, ilgili şirket tarafından kendisine sunulan banka teminat mektubunu irat kaydeder" hükmü bulunmaktadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeğe göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönetme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirlenen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dindendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı ve davalı arasında imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen RES Katkı Payı bedelinin, ödeme tarihinden itibaren işleyecek en yüksek ticari avans faiziyle birlikte tahsil istemiyle açılmıştır.

15. Tüm dosya kapsamı ve özetlenen mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuç olarak; TEİAŞ tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükünlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ile denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten davalı TEDAŞ Genel Müdürlüğü ile davacı şirket arasında yukarıda alıntılan yönetmelikçe dayananak düzenlenen katkı payı anlaşmasının idari sözleşme niteliği tartışmasız olduğu gibi, verilen yetkinin kullanımı sırasında kamu gücüne dayalı, re'sen veta yanlı olarak tesis edilen RES katkı payı faturası bedelinin fazla hesaplandığına ve tazminine ilişkin davanın görün ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Danıştay Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 28/12/2020 tarihli ve E.2020/510 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Danıştay Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 28/12/2020 tarihli ve E.2020/510 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU ve Birol SONER'in KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

Davalı TEİAŞ Ana Statüsünde de belirtildiği üzere; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür. Teşekkül; EPK, K.H.K., ve bu Anastatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir.

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuş; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12/08/1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim - İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır.

Davalı TEİAŞ'ın ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle, davacı ile davalının özel hukuk hükümlerine tabi olduklarının tartışmasız olduğu gibi, dosyaya ibraz edilen sözleşme ve protokollerin incelenmesinde, davalının ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olacağına açıkça düzenlenmesi ve somut olayda taraflar arasındaki ihtilafın TTK hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiği, bu nedenlerle davaya bakmakla görevli yargı yerinin Adli Yargı olduğu anlaşılmakla Sayın Çoğunluğun somut olayda görevli yargı yerinin İdari Yargı olduğu yönündeki kararına katılmıyoruz. 05/04/2021

Üye
Şükrü BOZER

Üye
Mehmet AKSU

Üye
Birol SONER

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2021/170
KARAR NO : 2021/196
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 2942 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca verilen kamulaştırma işleminden vazgeçilmesine ilişkin encümen kararının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Mervan İnş. Gıda Oto. Uluslararası Nak. Tur. San. ve Tic. İth. İhr. İ.t.d Şti
Vekilleri : Av. Ahmet Halil YILMAZ Av. Şeyma KESİLMİŞ Av. Vedat Ali AVA
Davalı : Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av. Fevziye Pınar TURHAN Av. Selçuk SAKIM Av. Arzu CANBAY

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; Davacının maliki olduğu Mersin İli, Yenişehir İlçesi, Menteş Mahallesi sınırları içerisinde bulunan 17. Caddede üzerinde yer alan bina ve ağaçların 30/12/2015 tarihli ve 426 sayılı encümen kararı ile kamulaştırıldığını, 70.000 TL kamulaştırma bedelinin davacıya ödendiğini, müvekkilinin elektrik ve su bağlantılarını iptal ettirerek binayı yıkıma hazır hale getirdiğini, bedelin ödendiği tarihte kamulaştırma işleminin kesinleştiğini, bilahare 23/03/2016 tarihli ve 289 sayılı encümen kararıyla, söz konusu alanın yetki ve sorumluluğunun Yenişehir Belediye Başkanlığı'nda olduğu ve 17. Caddenin açılması konusunda engel teşkil etmediği gerekçesiyle kamulaştırılmasına ihtiyaç kalmadığından bahisle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 21. maddesi uyarınca kamulaştırma işleminden vazgeçildiğini ileri sürerek, söz konusu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Mersin 1. İdare Mahkemesinin, 29/07/2016 tarihli ve E.2016/587, K.2016/1039 sayılı dosyasında "2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" dair verdiği kararın istinaf başvurusunun reddedilmesiyle 22/12/2016 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçe kısmı şöyledir:

"2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 'İdaremin tek tarafı vazgeçmesi' başlıklı 21. maddesinde; 'İdare kamulaştırmanın her safhasında kamulaştırma kararı veren ve onaylayan yetkili mercim kararı ile kamulaştırmadan tek tarafı olarak kısmen veya tamamen vazgeçebilir. Şu kadar ki, dava sırasında vazgeçme halinde dava giderleri ile harc, harcanan emek ve işin önemi gözetilerek mahkemeye maktuven takdir olunacak avukatlık ücreti idareye yükletilir.' hükmü, 24. maddesinin 2. fıkrasında; 'Bu madde ile 21, 22 ve 23'üncü maddelerin uygulamasından doğacak anlaşmazlıklar adli yargıda çözümlenir.' hükmü yer almaktadır.

Dava dosyasını incelenmesinden; Mersin İli, Yenişehir İlçesi, Menteş Mahallesi sınırları içerisinde bulunan 17. Caddede üzerinde yer alan davacının maliki olduğu bina ve ağaçların, Mersin Büyükşehir Belediye Encümeni'nin 30.12.2015 tarih ve 426 sayılı kararı ile kamulaştırma işlemlerine başlandığı, kamulaştırma bedelinin uzlaşılarak 70.000,00 TL olarak belirlendiği ve davacıya ödendiği, daha sonra söz konusu alanın yetki ve sorumluluğunun Yenişehir Belediye Başkanlığı'nda olması ve 17. Caddenin açılması konusunda engel teşkil etmemesi nedeniyle kamulaştırılmasına ihtiyaç kalmadığından bahisle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 21. maddesi uyarınca kamulaştırma işleminden vazgeçilmesine ilişkin 23.03.2016 tarih ve 289 sayılı encümen kararının tesis edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, belediye encümeni tarafından, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 21. maddesinin kendisine tanıdığı yetki sınırları içerisinde bir karar alındığı, açıkça 21. madde kapsamındaki uygulamadan doğan bir anlaşmazlığın söz konusu olması ve bu anlaşmazlığın çözümlenmesinin de 24. madde hükmü uyarınca adli yargıya ait olması karşısında, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekmektedir."

3. Davacı vekili bu kez benzer istemle adli yargıda dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Mersin 4. Asliye Hukuk Mahkemesi, 07/12/2017 tarihli ve E.2017/74, K.2017/298 sayılı dosyada davanın esasın reddine karar vermiş, karar aleyhine istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. Adana Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi, 29/06/2018 tarihli ve E.2018/288, K.2018/729 sayılı dosyada istinaf başvurusunu reddetmiş, karar temyiz edilmiştir.

6. Yargıtay 5. Hukuk Dairesi, 06/02/2020 tarihli ve E.2018/9656, K.2020/1774 sayılı ilamıyla "*Davacı vekilinin dava dilekçesindeki talebinin kamulaştırmadan vazgeçmeye konu encümen kararının iptali olduğu, Kamulaştırma Kanunu 24. maddesi ve gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde talebinin adli yargının görevine giren davalardan olmadığı anlaşıldığından, iş bu dava açısından idari yargı kolunun görevli olduğu, Yargı mercince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, görevli yargı mercii için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerektiği*" belirtilerek, kararın bozulmasına hükmetmiş ve dosyayı mahalline göndermiştir.

7. **Mersin 4. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2020/133 sayılı dosyada verdiği 22/02/2021 tarihli gerekçeli ara kararıyla "Dava konusu uyuşmazlığın çözüm yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Mersin 1. İdare Mahkemesi'nin 2016/587 esas sayılı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine"** karar vererek, dava dosyalarını 03/03/2021 tarihli ve E.2020/133 esas sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine müracaat etmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "*idarenin tek taraflı vazgeçmesi*" başlıklı 21. maddesi şöyledir:

"İdare kamulaştırmanın her safhasında kamulaştırma kararı veren ve onaylayan yetkili mercii karar ile kamulaştırmadan tek taraflı olarak kısmen veya tamamen vazgeçebilir. Şu kadar ki, dava sırasında vazgeçme halinde dava giderleri ile harç, harcanan emek ve işin önemi gözeticiler mahkemeye maktu en takdir olunacak avukatlık ücreti idareye yükletilir."

9. Aynı Kanun'un "*kamulaştırma bedelinden düşülebilecek hasar*" başlıklı 24. maddesi ise şöyledir:

"21, 22 ve 23 üncü maddeler uyarınca kamulaştırılmasından vazgeçilen veya geri alınan taşınmaz mal üzerindeki bina, sabit tesisler ve ekili dikili şeyler yıkılmış, sökülmüş veya harap olmuş ise, taşınmaz malın geri alınmasında mal sahibi veya mirasçısı, kamulaştırma tarihindeki değerine göre farkının, ödeyeceği kamulaştırma bedelinden düşülmesini isteyebilir."

Bu madde ile 21, 22 ve 23 üncü maddelerin uygulamasından doğacak anlaşmazlıklar adli yargıda çözümlenir"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSIAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında: 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Asliye Hukuk Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemeye adli yargı dosyasının içinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raporör-İhâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davacıya ait taşınmaz hakkında davalı idarece verilen kamulaştırma kararından vazgeçilmesine ilişkin encümen kararının iptali istemiyle açılmıştır.

13. Dosyanın incelenmesinden, encümen kararıyla verilen kamulaştırma kararından yine davaya konu encümen kararıyla vazgeçildiği anlaşılmaktadır. 2942 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen 21. maddesiyle, kamulaştırma kararı veren mercie her aşamada bu karardan kısmen ya da tamamen vazgeçme yetkisi tanınmıştır. 2942 sayılı Kanun uyarınca idarenin kamu gücünü kullanarak gerçekleştirdiği tek taraflı işlemlerine karşı açılacak davalarda idari yargının görevli olduğu Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar kazanmış kararlarıyla sabit olmakla birlikte, Kanun Koyucunun 2942 sayılı Kanun'un 21., 22. ve 23. maddeleri uyarınca açılacak davalarda adli yargının görevli olduğuna dair aynı Kanun'un 24. maddesindeki amir hükmü karşısında başvuruya konu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

14. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Mersin 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/02/2021 tarihli ve E.2020/133 sayılı ara kararıyla yaptığı başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Mersin 4 . Asliye Hukuk Mahkemesinin, 22/02/2021 tarihli ve E.2020/133 sayılı ara kararıyla yaptığı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

05/04/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2021/128
KARAR NO : 2021/203
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Davalı Üniversitedeki görevine son verilmesi üzerine yürütmeyi durdurma kararıyla yeniden işe başlatılan davacının, 5 aylık ücretinin tahsili istemiyle açtığı davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Nazım ENGİN
Vekili : Av. Mehmet DEMİR
Davalı : Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Vekili : Av. Tanıl Mehmet BAŞKAN

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacının davalı üniversitede dekan olarak çalışmaktayken 31/07/2012 tarihli ihtarname ile 31/08/2012 tarihinden itibaren sözleşmesinin yenilenmeyeceğinin bildirildiğini, bunun üzerine dava açtıkları İdare Mahkemesince yürütmenin durdurulmasına karar verildiğini, davalının 17/01/2013 tarihli ihtarname ile davacının görevce başlatılacağını bildirdiğini ve davacının görevine yeniden başlatıldığını, ancak 31/08/2012-17/01/2013 tarihleri arasındaki 5 aylık ücretinin ödenmediğini, alacağın tahsili amacıyla Bakırköy 15. İcra Müdürlüğü'nün E.2013/986 sayılı dosyasında yaptıkları icra takibine davalının itiraz etmesi sebebiyle takibin durdurulmasına karar verildiğini beyanla, Bakırköy 15. İcra Müdürlüğü'nün E.2013/986 sayılı dosyasında davalı tarafça yapılan itirazın iptaline, %20 den az olmamak kaydıyla icra inkar tazminatına hükmedilmesini talep ederek adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Bakırköy 28. İş Mahkemesi, E.2013/559, K.2016/169 sayılı dosyada 12/05/2016 tarihinde "*davanın kısmen kabulüne*" karar vermiş, dosya temyiz edilmiştir.

3. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 19/03/2019 tarihli ve E.2016/24794, K.2019/6031 sayılı ilamıyla "*Somut uyuşmazlıkta, Vakıf Üniversitesinde dekan sıfatıyla görev yapan davacının Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi idari sözleşme ile çalıştığı, uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu anlaşıldığından, 6100 sayılı İHKM'nin 114 ve 115. maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile davanın usulden reddi yerine exsistan karar verilmesi hatalıdır.*" gerekçesiyle kararın bozulmasına hükmederek dosyayı mahalline iade etmiştir.

4. Bakırköy 28. İş Mahkemesi, 04/07/2019 tarihli ve E.2019/73, K.2019/452 sayılı dosyada bu kez bozma ilamındaki gerekçeler doğrultusunda "*vakıf üniversitesinde öğretim elemanı arasındaki uyuşmazlıklarda idari yargının görevli olması nedeniyle davanın usulden reddine*" karar vermiş, söz konusu kararın, 05/11/2019 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

5. Davacı vekili bu kez tazminat istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. İstanbul 10. İdare Mahkemesi, 07/12/2020 tarihli ve E.2020/81 sayılı kararıyla 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 18/01/2021 tarihli ve 2020/81 esas sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmuştur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İlamsız takip" başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş, değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Kanunda iki yola başvurma imkânı tanındığı, bunlardan birinin 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, diğerinin ise 68. ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik mercinden itirazın kaldırılmasını istemek olduğu, dava konusu uyuşmazlıkta ise alacaklı

komunundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açıldığı görülmektedir.

2004 sayılı Kanunun 67. maddesinde; "Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağını varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu, takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükümlenün şeyin tahammülüne göre, red veya hükümlenün meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkûm edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükümlenün kötü niyetin subutuna bağlıdır.

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçirenlere alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır" hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun değişik 1. maddesinin 1. fıkrasında ise, "Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeterli kadar icra dairesi bitimur" denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen "mahkeme" ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bütanun itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıklar.

Bu durumda; davacı tarafından, 31.08.2012-17.01.2013 tarihleri arasında geçen sürede ödenmeyen alacaklarının tahsil amacıyla Bakırköy 15. İcra Müdürlüğü'nün 2013/986 esas sayılı dosyası ile başlatılan ilamsız icra takibine karşı yapılan itirazın iptaline ve %20'den az olmamak kaydıyla icra inkâr tazminatı ödenmesine karar verilmesi isemyle İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 42/3. maddesi şöyledir:

"(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/8 md.: Aynen kabul: 1/2/2018-7078/8 md.) İdari yargının görev alanına giren komularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz"

8. Aynı Kanun'un geçici 13 maddesi ise şu şekildedir:

"İdari yargının görev alanına giren komularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez.

Birinci fıkrada kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkraya uyarınca işlem yapılır"

9. T.C. Anayasası'nın "Uyumsuzluk Mahkemesi" başlıklı 158. maddesinin 3. fıkrasında; "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyumsuzluklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır." hükmü bulunmaktadır.

B. Yargı Kararları

10. Konuya ilişkin olarak Muğla 1. Asliye Hukuk Mahkemesince Anayasa Mahkemesi'ne yapılan itiraz başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesinin verdiği 22/10/2020 tarihli ve E.2020/78, K.2020/59 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrasında 'İdari yargının görev alanına giren komularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz.', geçici 13. maddesinde ise 'İdari yargının görev alanına giren komularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez./ Birinci fıkrada kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkraya uyarınca işlem yapılır.' hükümlerine yer verilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da 16/10/2018 tarihli ve E.2017/4-1458, K.2018/1437 sayılı kararında idari yargının görev alanına giren komulara ilişkin uyumsuzlukların itirazın iptali davası yoluyla görülmesinin mümkün olmadığına ve bu uyumsuzlukların idari yargı yerlerince görülmesi gerektiğine karar vermiştir.

Açıklanan nedenlerle bakılmakta olan uyuşmazlık idari yargı mercileri tarafından çözülmesi gereken bir uyuşmazlık olup itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bu uyuşmazlığa bakma görevi bulunmamaktadır. ..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZFER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-İflâkım Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, adli yargıda; davalı Üniversitedeki görevine son verilmesi üzerine yürütmeyi durdurma kararıyla yeniden işe başlatılan davacının 5 aylık ücretinin tahsili amacıyla yürütülen ilamsız takibe yapılan itirazın iptali ile takibin devamına, hükümlenacak meblağın % 20'sinden az olmamak kaydıyla davalı tarafın icra inkar tazminatı ödemeye mahkum edilmesine karar verilmesi, idari yargıda ise; 5 aylık sürede davacıya ödenmeyen 37.842,31-1'lik alacağın 27/08/2012 tarihinden itibaren mevduata uygulanan en yüksek mevduat faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemleriyle açılmıştır.

14. Vakıf Üniversitelerinde görev yapan akademik personelin çalıştığı üniversite ile ilgili iş akdinden kaynaklı uyuşmazlıklarda idari yargının, alacağın tahsili amacıyla yürütülen icra takiplerine yapılan itirazın iptali davalarında adli yargının görevli olduğu Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar kazanmış kararlarındanır. Ancak gerek İcra İflas Kanunu'nda yukarıda yer verilen maddelerle yapılan değişiklikler ve gerekse Anayasa Mahkemesinin yine yukarıda bir kısmı ahntılanan bağlayıcı kararı birlikte nazara alındığında, davacı vekilinin idari yargının görev alanına giren bir konuda icra takibi yaptığı, bu takibe yapılan itirazın iptali için adli yargıda dava açıldığı, davanın usulden reddi üzerine bilahare görev uyuşmazlığına konu idari yargı davasının açıldığı anlaşılmaktadır. İcra İflas Kanunu'nda yapılan değişiklik usule ilişkin olup derhal yürürlüğe girecektir. Ayrıca bu değişiklik, yayımlandığı tarihte derdest olan icra takipleri ile itirazın iptali davalarını da kapsamaktadır. Davacının davalı Üniversiteden alacağı bulunduğu iddiasının idari yargının konusu olduğu hususunda şüphe yoktur. Kanun'da yapılan değişiklikle bu alacağın icra takibi yoluyla tahsili mümkün olmadığı gibi, itirazın iptali davasına da konu olamayacağı açıktır.

15. Bu sebeplerle, uyuşmazlığın çözüm yerinin yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı çerçevesinde idari yargı yeri olacağı kuşkusuzdur.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 07/12/2020 tarihli ve E.2020/81 sayılı kararıyla yaptığı başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 07/12/2020 tarihli ve E.2020/81 sayılı kararıyla yaptığı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

05/04/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

Dava; davacının davalı üniversitede dekan olarak çalışmaktayken 31/07/2012 tarihli ihtarname ile 31/08/2012 tarihinden itibaren sözleşmesinin yenilenmeyeceğini bildirildiğimi, bunun üzerine dava açtıkları İdare Mahkemesince yürütmenin durdurulmasına karar verildiğini, davalının 17/01/2013 tarihli ihtarname ile davacının göreve başlatılacağına bildirildiğini ve görevine yeniden başlatıldığı, ancak 31/08/2012-17/01/2013 tarihleri arasında geçen sürede davacının 5 aylık ücretinin ödenmediğini, alacağın tahsili amacıyla Bakırköy 15. İcra Müdürlüğü'nün E.2013/986 sayılı dosyasında yaptıkları icra takibine davalının itiraz etmesi sebebiyle takibin durdurulmasına karar verildiğini beyanla Bakırköy 15. İcra Müdürlüğü'nün E.2013/986 sayılı dosyasında davalı tarafça yapılan itirazın iptaline, %20 den az olmamak kaydıyla icra inkar tazminatına hükmedilmesini talep ederek adli yargı yerinde dava açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İlamsız takip" başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş; değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Yasada iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, ikincisi ise 68. ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir.

İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

Söz konusu 67. madde (Değişik: 18/2/1965 - 538/37 md.), "(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9/11/1988- 3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükümlenen şeyin tahammülüne göre, red veya hükümlenen meblağın yüzde kırkıdan aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükümlenmesi kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumî hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Fk fıkra:2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır" hükümlerini taşımaktadır.

Anılan Yasanın değişik 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur" denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen "mahkeme" ile, icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gibi olayda davacı tarafından ödenmeyen alacaklarının tahsili amacıyla Bakırköy 15. İcra Müdürlüğü'nün 2013/986 esas sayılı dosyası ile başlatılan ilamsız icra takibine karşı yapılan itirazın iptaline ve %20'den az olmamak üzere icra inkar tazminatı ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerlerine ait bulunduğu oyu ile davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyorum. 05/04/2021

Üye

Ahmet ARSLAN